

ČÁST PRVNÍ
VĚDECKÝ KOMUNISMUS —
SOUČÁST MARXISMU-LENINISMU

<i>KAPITOLA I PŘEDMĚT VĚDECKÉHO KOMUNISMU</i>	5
1. <i>Místo vědeckého komunismu v systému společenských věd</i>	6
Marxismus-leninismus jako ucelené učení — Předmět vědeckého komunismu — Vědecký komunismus, filosofie, politická ekonomie	
2. <i>Internacionální podstata a tvůrčí charakter vědeckého komunismu</i>	11
Internacionální podstata vědeckého komunismu — Tvůrčí charakter vědeckého komunismu	
<i>KAPITOLA II UTOPICKÝ SOCIALISMUS</i>	14
1. <i>Utopická učení 16.—18. století</i>	14
More a Campanella — Winstanley, Meslier, Morelly, Mably, Babeuf	
2. <i>Utopický socialismus 19. století v západoevropských zemích</i>	20
C. H. Saint-Simon — Ch. Fourier — R. Owen	
3. <i>Utopický socialismus v Rusku</i>	23
Utopický socialismus revolučních demokratů — Revoluční narodnici	
4. <i>Historické místo utopického socialismu</i>	28
Ideové zdroje vědeckého komunismu — Historická omezenost utopického socialismu	
<i>KAPITOLA III VZNIK A ROZVOJ VĚDECKÉHO KOMUNISMU</i>	31
1. <i>K. Marx a B. Engels — tvůrci vědeckého komunismu</i>	31
Historické podmínky vzniku vědeckého komunismu — Socialismus jako zákonitá etapa vývoje společnosti — Historické poslání proletariátu — „Manifest Komunistické strany“ — první programový dokument vědeckého komunismu — Vědecký komunismus a zkušenosti z revoluce roku 1848—1851 — I. internacionála — Porážka epigonů utopického socialismu — Boj proti anarchismu bakuninovců — Zobecnění zkušeností z Pařížské komuny — Vítězství marxismu v dělnickém hnutí	

2. <i>Leninská etapa v rozvoji vědeckého komunismu</i>	44
Komunistická strana - vedoucí síla lidu — Boj proti maloburžoaznímu socialismu narodníků — Leninův boj proti pravicovému a „levicovému“ oportunistu — Zobecňování zkušeností z první ruské revoluce — Rozvoj vědeckého komunismu na základě analýzy nové epochy — Řízení výstavby nové společnosti — III. internacionála — Další rozvoj vědeckého komunismu	
ČÁST DRUHÁ	
PŘECHOD KE KOMUNISMU — CESTA VÝVOJE LIDSTVA	57
KAPITOLA IV TEORIE SOCIALISTICKÉ REVOLUCE. SOUČASNÁ EPOCHA A SVĚTOVÝ REVOLUČNÍ PROCES	57
1. <i>Historická nevyhnutelnost, předpoklady a formy socialistické revoluce</i>	57
Objektivní předpoklady přechodu k socialismu — Revoluční situace — Hybné síly revoluce — Boj za demokracii a boj za socialismus — Formy revoluce — Jednota a mnohostrannost světového revolučního procesu	
2. <i>Vítězství Říjnové revoluce — vítězství myšlenek vědeckého komunismu</i>	67
Leninská teorie socialistické revoluce v praxi — Budovatelské úkoly socialistické revoluce	
3. <i>Současná epocha a světový revoluční proces</i>	72
Nová epocha světových dějin — Základní rozpor současné epochy — Sepětí revolučních sil v současné epoše	
KAPITOLA V SVĚTOVÁ SOCIALISTICKÁ SOUSTAVA — HLAVNÍ REVOLUČNÍ SÍLA SOUČASNOSTI	80
1. <i>Vytvoření světové socialistické soustavy a základní změny v mezinárodním rozložení sil</i>	80
Vytvoření světové socialistické soustavy — Rozvoj světové socialistické soustavy — Změny v poměru sil ve prospěch socialismu	
2. <i>Vedoucí úloha socialistické soustavy ve světovém revolučním procesu</i>	86
Soutěžení dvou soustav — Významná síla současnosti	
KAPITOLA VI KRIŽE SVĚTOVÉHO KAPITALISMU A REVOLUČNÍ HNUTÍ DĚLNICKÉ TŘÍDY	93
1. <i>Kříže světového kapitalismu</i>	93
Nová etapa všeobecné krize kapitalismu — Narůstání vnitřních sociálně ekonomických rozporů kapitalismu — Zostřování rozporů mezi imperialisty — Omezování buržoazní demokracie — Krize buržoazní ideologie	
2. <i>Revoluční dělnické hnutí</i>	99
Vzrůstající početnost, uvědomělost a organizovanost proletariátu — Hlavní zvláštnosti třídního boje proletariátu — Boj o spojení všech protimonopolistických sil	
KAPITOLA VII NÁRODNĚ OSVOBOZENECKÉ HNUTÍ	106
1. <i>Historické místo současných národně osvobozeneckých revolucí</i>	106
Krach koloniálního systému — Úloha a charakter národně osvobozeneckých revolucí	

2. <i>Imperialismus — hlavní nepřítel bojujících národů</i> Neokolonialistická imperialistická politika — Imperialismus USA — hlavní neokoloniální síla	110
3. <i>Nová etapa národně osvobozenického hnutí a perspektivy nekapitalistického vývoje</i> Ekonomické osvobození jako nejdůležitější úkol — Kapitalistická cesta — slepá ulička historického vývoje — Nekapitalistický vývoj	112
4. <i>Jednotná národní prot imperialistická fronta</i>	118
5. <i>Ideologický boj v osvobodivších se zemích</i>	121
KAPITOLA VIII PROBLÉMY VÁLKY A MÍRU A SOUČASNÝ REVOLUČNÍ PROCES	124
1. <i>Imperialismus jako zdroj válečného nebezpečí a rozpoutávání světových válek</i> Palčivá otázka současnosti — Příčiny a zdroje válek v současné epoše — Války spravedlivé a nespravedlivé	124
2. <i>Leninské principy zahraniční politiky</i> Zrod nových zásad zahraniční politiky — Reálná možnost odvrácení války — Řešit mezinárodní problémy mírovou cestou	131
3. <i>Boj za mír a revoluční osvobozenické hnutí</i> Mírové soužití jako forma třídního boje — Boj za mír a rozvoj světového revolučního procesu	137
KAPITOLA IX MEZINÁRODNÍ KOMUNISTICKÉ HNUTÍ	145
1. <i>Nejvlivnější politická síla</i> Zdroj síly komunistického hnutí — Hlavní oddíly komunistického hnutí — Principy vzájemných vztahů mezi komunistickými stranami	145
2. <i>Hlavní principy politické strategie a taktiky</i> Stanovení strategie a taktiky — Generální linie komunistického hnutí — Boj za překonání rozkolu v dělnickém hnutí	150
3. <i>Boj za jednotu komunistického hnutí</i> Proč vznikl oportunismus — Podstata oportunistu — Za jednotu komunistického hnutí	157
ČÁST TŘETÍ VZNIK A VÍTĚZSTVÍ SOCIALISMU	164
KAPITOLA X PŘECHODNÉ OBDOBÍ OD KAPITALISMU K SOCIALISMU. DIKTATURA PROLETARIÁTU A JEJÍ FORMY	164
1. <i>Podstata přechodného období od kapitalismu k socialismu</i> Nevyhnutelnost přechodného období — Obecné zákonitosti a zvláštnosti výstavby socialismu	164
2. <i>Diktatura proletariátu jako hlavní nástroj výstavby socialismu</i> Podstata diktatury proletariátu — Diktatura proletariátu jako nový typ demokracie — Různé formy diktatury proletariátu — Vedoucí úloha marxisticko-leninské strany v systému diktatury proletariátu	168

KAPITOLA XI PŘEMĚNA SPOLEČENSKÝCH VZTAHŮ V PŘECHODNÉM OBDOBÍ	180
1. <i>Vytvoření ekonomické základny socialismu</i>	180
Politika znárodnování výrobních prostředků — Hospodářská politika diktatury proletariátu — Politika industrializace — Politika združstevňování	
2. <i>Změna třídních vztahů</i>	187
Formy třídního boje — Změna třídní struktury	
3. <i>Likvidace protikladu mezi městem a venkovem</i>	190
Protiklad mezi městem a venkovem — Zkušenosti z překonávání protikladu mezi městem a venkovem	
4. <i>Likvidace protikladu mezi fyzickou a duševní prací</i>	193
Protiklad mezi duševní a fyzickou prací — Vítězství socialismu a odstranění protikladu mezi duševní a fyzickou prací	
5. <i>Změny ve vztazích mezi národy</i>	196
6. <i>Přeměny v duchovním životě společnosti</i>	198
KAPITOLA XII SOCIALISTICKÁ SPOLEČNOST	199
1. <i>Socialismus jako první fáze komunismu</i>	199
Socialismus jako neúplný komunismus — Nevyhnutelnost socialismu jako zvláštní fáze komunismu	
2. <i>Podstata socialismu a hlavní principy jeho organizace</i>	201
Od vybudování základu socialistické ekonomiky k vyspělé socialistické společnosti — Společenské vlastnictví jako hlavní ekonomický základ socialismu — Hlavní princip socialismu — Evidence a kontrola jako hlavní podmínka fungování socialistické společnosti — Sociálně politické vztahy	
3. <i>Socialismus a společenský pokrok</i>	211
Přednosti socialismu — Úloha subjektivního faktoru při využívání předností socialismu — Rozpory socialismu a jejich řešení	
KAPITOLA XIII ZÁKONITOSTI VÝVOJE SVĚTOVÉ SOCIALISTICKÉ SOUSTAVY	217
1. <i>Nový typ vztahů mezi národy a státy</i>	218
Etapy rozvoje spolupráce — Hospodářská integrace — Politická spolupráce a kulturní styky	
2. <i>Boj za upevnění semknutosti socialistických zemí</i>	226
ČÁST ČTVRTÁ	
ROZVOJ SOCIALISMU A PŘECHOD KE KOMUNISMU	232
KAPITOLA XIV ZÁKONITOSTI PŘERŮSTÁNÍ SOCIALISMU DO KOMUNISMU	232
1. <i>Vyšší fáze komunismu</i>	232
Charakteristické rysy komunismu — Možnost vítězství komunismu nejprve v jedné nebo několika zemích	
2. <i>Základní zákonitosti výstavby komunismu</i>	236
Všeobecný charakter základních zákonitostí — Zvláštnosti upevňování komunismu — Úplné a definitivní vítězství socialismu — Nezbytnost	

upevňování socialistických zásad pro přechod ke komunismu — Vzájemné spojení základních úkolů výstavby komunismu

KAPITOLA XV VYTVOŘENÍ MATERIÁLNĚ TECHNICKÉ ZÁKLADNY KOMUNISMU A VĚDECKOTECHNICKÁ REVOLUCE	244
1. <i>Vytvoření materiálně technické základny — základní článek výstavby komunismu</i>	245
Charakteristické rysy materiálně technické základny komunismu — Základ změn společenských vztahů a rozvoje osobnosti	
2. <i>Současná vědeckotechnická revoluce</i>	250
Globální charakter vědeckotechnické revoluce — Základní směry vědeckotechnické revoluce	
3. <i>Sociální důsledky vědeckotechnické revoluce</i>	256
4. <i>Vědeckotechnická revoluce a zvyšování efektivnosti společenské výroby</i>	261
KAPITOLA XVI TŘÍDNÍ STRUKTURA SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI A CESTY K DOSAŽENÍ SOCIÁLNÍ HOMOGENNOSTI	267
1. <i>Sociálně třídní rozdíly v socialistické společnosti</i>	267
2. <i>Cesty socialistické společnosti ke komunistické sociální homogennosti</i>	269
Zdokonalování vlastnických vztahů — Přeměna práce v první životní potřebu — Hmotná zainteresovanost — Rozdělování podle potřeb	
3. <i>Sociální homogennost a komunistická rovnost</i>	277
Vývoj sociální struktury společnosti — Komunistická rovnost a rozmanitost společenského života	
KAPITOLA XVII PŘEKONÁVÁNÍ PODSTATNÝCH ROZDÍLŮ MEZI MĚSTEM A VENKOVEM A MEZI PRACÍ DUŠEVNÍ A FYZICKOU	281
1. <i>Překonávání sociálně ekonomických rozdílů a rozdílů v kultuře a životním způsobu mezi městem a venkovem</i>	281
Vytvoření materiálně technické základny komunismu — nejdůležitější podmínka překonání sociálních rozdílů mezi městem a venkovem — Přeměna zemědělské práce ve druh práce průmyslové — Rozvoj a sblížení dvou forem socialistického vlastnictví — Překonávání rozdílů v kultuře a ve způsobu života mezi městem a venkovem	
2. <i>Budoucnost města a venkova</i>	289
3. <i>Překonávání podstatných rozdílů mezi duševní a fyzickou prací</i>	292
Podstata rozdílů mezi duševní a fyzickou prací — Automatizace výroby jako materiální základ spojování fyzické a duševní práce — Změna povolání — Zvýšení kulturně technické úrovně pracovníků	
4. <i>Tváří společensky nutná práce pro všechny</i>	298
KAPITOLA XVIII POLITICKÁ ORGANIZACE SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	299
1. <i>Socialistický stát — hlavní nástroj budování komunismu a zástita socialistických vymožeností</i>	300
Hlavní úkoly a funkce všelidového státu — Upevnění obranyschopnosti státu	

2. <i>Rozvoj socialistické demokracie</i>	303
Pojetí socialistické demokracie — Zvyšování úlohy sovětů — Účast mas na řízení národního hospodářství — Zdokonalování státního aparátu a lidové kontroly — Zvyšování úlohy společenských organizací a rozvoj přímé demokracie	
3. <i>Od socialistické státnosti ke společenské samosprávě</i>	310
4. <i>Zvyšování úlohy komunistické strany</i>	313
Vypracování politické linie — Organizátorka a vychovatelka lidu — Demokratické uspořádání strany — Svoboda diskuse a akční jednota	
KAPITOLA XIX VĚDECKÉ ŘÍZENÍ SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	318
1. <i>Řízení společnosti jako objektivní nutnost</i>	318
2. <i>Objektivní základy a podstata vědeckého řízení socialistické společnosti</i>	321
Objektivní základy vědeckého řízení — Podstata vědeckého řízení	
3. <i>Základní funkce a subjekt řízení</i>	323
Subjekt řízení — Základní řídicí funkce	
4. <i>Leninské principy vědeckého řízení</i>	327
KAPITOLA XX SOCIALISMUS A ROZVOJ NÁRODŮ	333
1. <i>Rozkvět a sblížení socialistických národů</i>	333
Dvě historické tendence v národnostní otázce — Ekonomický základ rozvoje a sblížení národů — Upevňování sociálně politické jednoty národů — Rozvoj duchovní tvárnosti národů. Sblížení národních kultur	
2. <i>Spojování třídních a národních zájmů. Jednota internacionalismu a vlastenectví</i>	342
3. <i>Vznik nových forem internacionálního společenství lidí</i>	346
Sovětský lid je novým historickým společenstvím lidí — Budoucnost národů	
KAPITOLA XXI ZPŮSOB ŽIVOTA A RODINA ZA SOCIALISMU	349
1. <i>Socialistický způsob života</i>	349
Sociální základy způsobu života za socialismu — Materiální blahobyt a rozvoj společenských forem způsobu života — Duchovní základy způsobu života	
2. <i>Formování a základní rysy komunistického způsobu života</i>	355
Materiálně technická základna komunismu a změny ve způsobu života — Další zespoličňování způsobu života — Formování komunistických vzájemných vztahů ve způsobu života	
3. <i>Rozvoj rodiny</i>	358
Sociální podstata rodiny — Utváření nové rodiny — Socialistická rodina — Základní rysy komunistické rodiny	
KAPITOLA XXII DUCHOVNÍ KULTURA SOCIALISTICKÉ SPOLEČNOSTI	366
1. <i>Kulturní revoluce</i>	366
Obsah a úkoly kulturní revoluce — Zvláštnosti socialistické kultury — Nová duchovní tvárnost lidí	

2. <i>Komunismus a věda</i>	372
Přeměna vědy v bezprostřední výrobní sílu — Charakter vědy v nové společnosti — Zvyšování úlohy společenských věd	
3. <i>Umění a literatura</i>	377
Velké umění a lid — Kultura za komunismu	
KAPITOLA XXIII ROZVOJ OSOBNOSTI. KOMUNISTICKÁ VÝCHOVA PRACUJÍCÍCH	383
1. <i>Humanismus v praxi</i>	383
Rysy osobnosti v socialistické společnosti — Svoboda a odpovědnost osobnosti — Osobnost, kolektiv, společnost	
2. <i>Komunistická výchova</i>	391
Sociální úloha výchovy — Boj proti nepřátelské ideologii — Hlavní směry komunistické výchovy	
3. <i>Všestranný rozvoj osobnosti — cíl komunistické společnosti</i>	401
KAPITOLA XXIV ANTIKOMUNISMUS — HLAVNÍ IDEOVĚ POLITICKÁ ZBRANĚ IMPERIALISMU	403
1. <i>Podstata soudobého antikomunismu</i>	404
Hlavní obsah antikomunismu — Hlavní druhy antikomunismu — Antikomunismus a krize buržoazního společenského myšlení	
2. <i>Kritika soudobých koncepcí antikomunismu</i>	409
Mýtus o „národním pluralismu“ marxismu — Podstata koncepce „deideologizace“ — „Teorie konvergence“ — Antikomunismus, revisionismus a reformismus — Antikomunismus a mládežnické hnutí	
KOMUNISMUS — SVĚTLÁ BUDOUCNOST LIDSTVA	419